

MEGHÍVÓ

a *Magyar Pax Romana* és az *Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem* közös

Lehet-e? fórumára

A víz hasznáról és káráról (a víz mint természeti erőforrás)

2014. június 16-án este 17-19 óra között

a Pesti Evangélikus Egyház Gyülekezeti Nagytermében
(Bp. V. Deák Ferenc tér 4. I. em.)

A *Lehet-e? Fórum* (www.egyhazestarsadalom.hu) a tavaszi félév utolsó három alkalmát egyetlen kérdéskörnek szenteli: a víznek.

A vízből nem csak sokkal jobban, gazdagabban is élhetnék – állítják sokan, viszont ennek érdekében alig teszünk valamit. Jelentős társadalomtörténeti előzményei mellett, illetőleg a folyamatos köz- és pártpolitikai viták közepette a kérdéskör három nemzetgazdasági szempontból racionális vonatkozását szeretnénk vizsgálni: vizeink mint természeti erőforrással kapcsolatos kérdéseit, mezőgazdasági hasznosításának lehetőségeit, és vizeink környezetvédelmi jelentőségét. E három kérdéskört, természetesen, nehéz egymástól elválasztani, hiszen a folyami vizet mint energiahordozót, csak a környezetgazdálkodás egyik elemeként lehet tárgyalni. Ugyanaz a helyzet, a vízzel, mint a mezőgazdaság fejlődésének kulcsával. Az ártéri mezőgazdálkodás szorosan összefügg a folyami vízgazdálkodással, nem is beszélve a vízelvezetés-tározás összefüggéseiről, és vizeink éghajlati hatásairól.

A víz soktulajdonságú, földi körforgásában páratlanul egységes, mindent átfogó, mindent közvetítő jelenség (entitás?). Megítélése korszakonként változó: a folyami civilizációk társadalmi számára az árvíz volt a vízkészlet-gazdálkodás tárgya. Ma a vízdíjat fizető polgár a csapból folyó vizet tekinti készletnek. Általában nem ott, és nem akkor van jelen, amikor és ahol az ember számára megfelel. Ezért helyenként az árvizek megelőzésére, máshol a vízhiány ellen avatkozunk be természet rendjébe. A beavatkozások szükségszerűen nagyok, érintik az ökoszisztémát, és rendkívül hosszú időre határozzák meg egy térség állapotát. Az elmúlt száz évben számtalan nekibuzdulás holt hamvába (energiatermelés, hajózás, rizstermesztés stb.). Másfelől voltak a közmegítélés szerint sikeres fejlesztések, pl. a Tisza-tó. A látszólag racionális döntéseknek gyakorta, látszólag irracionális akadályai támadtak és viszont. Az irracionálisokat célszerű volna felszínre hozni, különösen, hogy a klímaváltozás, az emberi vízhasználatok olyan holnap veszélyeket sejtetnek, amelyekre mind gazdaságilag, mind mentálisan készülni kellene.

A *Lehet-e? fórum* célja a tematizálással

Fórumunk nyilvánvalóan nem tud vállalkozni olyan kérdések megoldására, amelybe az államigazgatás bicskája is folyamatosan beletörik. De arra igen, hogy a társadalmi nyilvánosságban segíti a probléma átlátását..

Az elmúlt öt évben működött egy erős szakmaiságot képviselő, az államigazgatásban dolgozókból álló civil csoportosulás, az *Aqua Regia Kék Szalag Bizottság*, amely a fent említettekkel teljesen hasonló témák előterjesztésén fáradozott.. Mivel nem sikerült érdemi eredményt elérnie 2013 őszén

megszüntette magát.. Ennek egyszerű oka volt: minden ágazati döntés racionálisnak volt tekinthető, együttesen azonban a legteljesebb irracionalitás uralkodott.

A kérdés tehát az, hogy van-e esélye a társadalmi nyilvánosságon keresztül elérni azt, hogy a vízügy a maga rendszerszerű egységében szemlélve, a tudományos és az üzleti világ jó irányú és jól irányított együttműködésével, a szőnyeg alá seprert problémákat a felszínre hozva alternatívákat felvázoló racionális társadalmi döntések szülessenek? Nem tudjuk. Ám ez nem lehet akadálya annak, hogy civilként, vagyis nem szakemberként, nem döntéshozó politikusként felkészülhessünk arra a lehetetlen (!?) esetre, ha ismereteink, véleményeink fontossá válnának. Ennek előfeltétele, hogy gyakoroljuk: a magunk igaza nem az egyedül üdvözítő, csupán a születendő jó kompromisszum egyik eleme.

Felkért szakértők:

Reich Gyula, Mayer István, Fejér László

A fórum idején online közvetítés lesz; részleteiről ugyancsak tájékozódhat az Egyház és Társadalom Lehet-e? rovatában.

Mindenkit szeretettel várunk a helyszínen és a képernyők előtt!